

TEDx w polskiej szkole

ALINA MAŁOCHA

Nowoczesne technologie i Internet oferują bogactwo materiałów i pomysłów do zastosowania na lekcjach języka obcego w szkole. Gdzie znaleźć te właściwe i jak je wykorzystać na lekcji, by zmotywowały uczniów do pracy, rozwijały ich umiejętności językowe oraz tzw. umiejętności miękkie, dbając o ich rozwój osobisty, a w przyszłości zawodowy? Artykuł przedstawia opis projektu realizowanego w szkole średniej na lekcjach języka angielskiego z wykorzystaniem platformy TED i TEDx.

Projekt *TEDx na lekcji języka angielskiego* powstawał etapami, a zainspirowany był moją fascynacją prezentacjami TED i TEDx. O czym mowa? TED (*Technology, Entertainment and Design – Technologia, Rozrywka i Design*)¹ to marka serii konferencji naukowych organizowana przez amerykańską fundację non-profit. Jej celem jest popularyzacja, jak głosi motto inicjatywy, idei wartych rozpowszechniania (*Ideas worth spreading*). Konferencje TEDx są organizowane na całym świecie lokalnie i nie są zależne od TED, jednak stosują ten sam format konferencji: każdy mówca dostaje maksymalnie 18 minut na przekazanie ważnej idei lub pomysłu. Wszystkie prezentacje są dostępne na kanale Youtube TED Talks oraz na stronie www.ted.com.

Na pierwszym etapie mojego projektu (rozpoczynającego się w drugiej klasie liceum), uczniowie otrzymują zadanie domowe wysłuchania prezentacji TED/TEDx o dowolnej tematyce oraz nagranie jej ustnego 3-4 minutowego streszczenia w języku angielskim i przesłanie mi nagrania drogą elektroniczną. Ocenie podlega przekaz ustny, komunikatywność i wymowa. Wybór takich kryteriów ma na celu zachęcenie uczniów do nowej formy ćwiczenia, oswojenie się z nagraniem swojego głosu, a przede wszystkim rozwój umiejętności słuchania ze zrozumieniem, streszczenia komunikatu i przekazania go ustnie. Ten etap projektu, w zależności od grupy i celu, jaki chcę osiągnąć (nacisk kładę na ustne streszczenie, a nie odczytanie go z wersji pisemnej), może być realizowany dwukrotnie, lecz za drugim razem wśród kryteriów oceny pojawiają się dodatkowo poprawność i bogactwo językowe.

Ponieważ nie jest to ćwiczenie, z którym uczniowie zetknęli się wcześniej, niektórzy potrzebują dodatkowej próby i ponownego ustalenia kryteriów i terminów, aby wykonać ćwiczenie rzetelnie. Mój komentarz i ocenę uczniowie otrzymują indywidualnie, również drogą elektroniczną.

Kolejny etap projektu (realizowany zazwyczaj w pierwszym semestrze klasy trzeciej) to jeszcze raz wysłuchanie dowolnej prezentacji TED/TEDx oraz przygotowanie jej streszczenia. Dodatkowo uczniowie poproszeni są o wyrażenie swojej 1-2 minutowej opinii i refleksji na temat wysłuchanych prezentacji, z użyciem całej gamy zwrotów wprowadzonych wcześniej na lekcjach. Tym razem jednak przygotowaną wypowiedź prezentują w ciągu 6-10 minut przed swoją grupą na lekcji języka angielskiego. Podstawowe kryteria podlegające ocenie to: zaplanowanie prezentacji, długość wypowiedzi, poprawność i bogactwo językowe, język ciała i sposób wyrażenia opinii. Na tym etapie projektu uczniowie muszą poradzić sobie ze stresem związanym z publicznym wystąpieniem przed grupą, doskonałą umiejętność przejrzystego zaplanowania wystąpienia, pracują nad autoprezentacją, gestykulacją i głosem oraz, by urozmaicić swoją wypowiedź, wykorzystują nowoczesne technologie (tablica multimedialna, projektor, sieć www, wideoklip, PowerPoint, Prezi). Ważnym elementem prezentacji uczniów jest również wyrażenie swojej opinii, przeanalizowanie przekazanej w wystąpieniu TED/TEDx idei i odniesienie się do jej przesłania i treści.

Ostatni etap projektu realizowany jest w drugim semestrze klasy trzeciej. Jest to najbardziej wymagająca część, gdyż uczniowie są zachęceni do zaprezentowania swojej własnej idei, pomysłu, historii – tzw. *TEDx talk* – w klasie,

przed grupą swoich kolegów (a w perspektywie zaproszonych gości, czyli absolwentów szkoły, którzy ten projekt już realizowali) w konwencji konferencji TED/TEDx. Pracownia językowa zmienia się w scenę: uczniowie przynoszą okrągły czerwony dywan, w świetle lampy udającej reflektor na dywanie staje speaker, a w tle na tablicy pojawia się obraz z napisem: *TEDx-locally organized event*. Grupa zmienia się w żywiłowo reagującą publiczność, a ja w prowadzącą konferencję. Etap ten pozwala uczniom wyrazić swoje własne pomysły, doświadczenia i idee, rozwijać swoją wiedzę i zainteresowania, korzystać z wielu źródeł wiedzy w poszukiwaniu stosownej informacji, krytycznie odnosić się do znajdujących treści i informacji, wymieniać się wartościowymi spostrzeżeniami i pomysłami, a przede wszystkim, zgodnie z mottem *Ideas worth spreading*, dzielić się z innymi ciekawą ideą – i to wszystko po angielsku!

Główną motywacją wprowadzenia projektu *TEDx na lekcji języka angielskiego* była chęć wykorzystania autentycznego materiału językowego w klasie. Służy to rozwijaniu umiejętności słuchania ze zrozumieniem, przetwarzania usłyszanego wypowiedzi i, przede wszystkim, mówienia, zwłaszcza formułowania długiej i zaplanowanej wypowiedzi ustnej. Cel? Zmotywowanie uczniów do kontaktu z językiem obcym poza szkołą.

W trakcie realizacji projektu zauważyłam, że idee prezentowane przez prelegentów konferencji TED/TEDx stają się doskonałą platformą do dyskusji na lekcji i nie tylko. W efekcie między mną a moimi uczniami nastąpiło dużo większe porozumienie, a oni sami zostali zmotywowani do działania i zainspirowani do planowania przyszłości oraz zmiany myślenia o rzeczywistości, ludziach i świecie. Realizowanie tego projektu z czasem zaowocowało wspólnym oglądaniem konferencji na lekcjach wychowawczych i wieloma otwartymi rozmowami oraz... uczestnictwem w konferencji *TEDxKazimierz Inspiration* w Krakowie, na którą zostaliśmy zaproszeni jako prelegenci przez kuratora konferencji Richarda Lucasa, i opowiadaliśmy o swoim projekcie.²

Podsumowanie

Jako nauczyciel w szkole średniej postanowiłam wykorzystać potencjał prezentacji TED/TEDx w postaci źródła

nieograniczonych zasobów wiedzy, informacji, pomysłów i inspiracji do działania przekazywanych przez znakomitych mówców, naukowców i zwykłych ludzi z pasją i historią w tle. Jako nauczyciel języka angielskiego pragnęłam wykorzystać prezentacje jako doskonały materiał autentyczny w języku angielskim, zarówno do doskonalenia umiejętności słuchania, jak i wymowy i ortografii, poprzez możliwość czytania napisów i aktywnego skryptu oraz do rozwoju i wzbogacania słownictwa. Dzięki umoliwieniu uczniom wyboru tematyki, zakresu, długości i złożoności prezentacji, nad którą pracowali, prezentacje stały się materiałem doskonale spersonalizowanym i skrojonym na indywidualne potrzeby, zainteresowania i kompetencje językowe uczniów i dlatego, wierzę, stały się materiałem motywującym do dalszej pracy nad rozwojem języka. Może nasz wspólny sukces, mój i uczniów, posłuży jako inspiracja dla innych nauczycieli, aby poszukiwać interesujących metod i technik nauczania języka obcego w polskiej szkole?

ALINA MAŁOCHA Nauczycielka języka angielskiego z wieloletnim stażem w kolegium nauczycielskim i szkole średniej. Egzaminator maturalny i gimnazjalny OKE. Entuzjastka wykorzystywania nowoczesnych technologii oraz autentycznych materiałów w nauczaniu języka obcego, w szczególności w rozwoju umiejętności mówienia i wzbogacania słownictwa.

1 Więcej o inicjatywie na: <https://www.ted.com/>.

2 Nagranie wystąpienia dostępne pod linkiem: <https://youtu.be/F-IEjn9MWj0>.